

आत्मनःसोपमः आलौपम्येन सर्वेषां सुखमिच्छेत् द्वःखंचनेच्छेदित्यर्थः सर्वपुण्यपापसंचयं ॥१०॥ ततोपि किमत आह उभे इति सत्यादृतं जायतस्वमौशोकानंदौ इष्टवियोगसंयोगजौ त्यक्त्वा कुतः यस्मात्प्रियाप्रिये इष्टानिष्टेषु वतन्मूलभूतेत्यजति तेन च भयसंसारं अभयमैश्वर्यं प्रशांतो निर्विकल्पः निरामयो निर्द्वंद्वः ॥११॥ १२॥ चारित्र्यं सदाचारं ॥१३॥ १४॥ इति शान्तिः ० मो० नै० भा० षट्सप्तत्यधिक

विद्वान्सर्वेषु भूतेषु आत्मना सोपमो भवेत् ॥ कृतकृत्यो विशुद्धात्मा सर्वत्यजति चैव ह ॥१०॥ उभे सत्यादृतं त्यक्त्वा शोकानंदौ प्रियाप्रिये ॥ भयाभयंच संत्यज्य स प्रशांतो निरामयः ॥११॥ यादुस्य जादुर्मतिभिर्यानजीर्यति जीर्यतः ॥ यो सौ प्राणांतिको रोगस्तां तृष्णां त्यजतः सुखं ॥१२॥ चारित्र्यमात्मनः पश्यंश्चंद्रशुद्धमना मयं ॥ धर्मात्मा लभते कीर्तिं प्रेत्य चेह्यथा सुखं ॥१३॥ राज्ञस्तद्वचनं श्रुत्वा प्रीतिमान भवद्विजः ॥ पूजयित्वा च तद्वाक्यं मांडव्यो मोक्षमाश्रितः ॥१४॥ इति श्रीमहाभारते शान्तिः ० मोक्षः मांडव्यजनकसंवादे षट्सप्तत्यधिकद्विंशतमोऽध्यायः ॥२७६॥ ॥१५॥ युधिष्ठिर उवाच अतिक्रामतिकालेऽस्मिन् सर्वभूतभयावहे ॥ किं श्रेयः प्रतिपद्येत तन्मे ब्रूहि पितामह ॥१॥ भीष्म उवाच अत्राप्युदाहरंती ममिति हासं पुरातनं ॥ पितुः पुत्रेण संवादं तं निबोध युधिष्ठिर ॥२॥ द्विजातेः कस्यचित्पार्थ स्वाध्यायनिरतस्य वै ॥ पुत्रो बभूव मे धावी मे धावी नाम नामतः ॥३॥ सो ब्रवीत्यितरं पुत्रः स्वाध्यायकरणे रतं ॥ मोक्षधर्मे च कुशलं मोक्षधर्मविचक्षणः ॥४॥ पुत्र उवाच धीरः किं स्वित्तात कुर्यात्प्रजानन् क्षिप्रं त्वया युष्मत्स्यते मानवानां ॥ पितस्तथा ख्याहियथार्थयोगं मानुषव्ययिनं पुत्र उवाच एवमभ्याहते लोके सर्वतः परिवारिते ॥ अमोघाः सुपतंतीषु किं धीर इव भाषसे ॥५॥ पितो वाच कथमभ्याहते लोकाः केन वा परिवारितः ॥ अमोघाः काः पतंतीह किं नु भीषयसीवमां ॥६॥ पुत्र उवाच मृत्युना भ्याहते लोको जराया परिवारितः ॥ अहो रात्राः पतंती मे तच्च कस्मान्न बुद्ध्यसे ॥७॥ यदा हे मेव जानामि न मृत्युस्तिष्ठतीति ह ॥ सो हं कथं प्रतीक्षिष्ये ज्ञानेनापि हितं श्रवन् ॥१०॥ रात्र्यां रात्र्यां व्यतीतायामासुरस्य तं रंयदा ॥ गाधो देके मत्स्य इव सुखं विंदेत कस्तदा ॥११॥ पुष्पाणीव विचिन्वंत मन्यत्र गतमानसं ॥ अनवासेषु कामेषु मृत्युरभ्येतिमानवं ॥१२॥

द्विंशतमोऽध्यायः ॥२७६॥ ॥१५॥ तृष्णात्यागिना च त्वार आश्रमायथाक्रमं संव्यानवेति पृच्छति अतिक्रामतीति ॥१॥ कमनुष्ठानमनियतायुषामशक्यमतो यत्र कुत्रचिदाश्रमे स्थितैर्मोक्षपरेर्भविष्यन्मूर्खोक्तमेवेति हासं प्रस्तौति अत्रापीति ॥२॥ स्वाध्यायनिरतस्य केवलं अध्ययननिरतस्य ॥३॥ ४॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ ९॥ १०॥ ११॥ १२॥